Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

ONDERWERP
Resultaten Gezondheidsmonitor Jeugd 2023

DATUM
24 juni 2024
Verz.: 24-06-2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
KMJG (Kyra) Claessen

TELEFOONNUMMER
06-31066989

E-MAILADRES
Kyra.Claessen@maastricht.nl

FAXNUMMER

ONZE REFERENTIE
2024.02218

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Een kerntaak van de GGD is het verzamelen van gezondheidsinformatie over de inwoners van Zuid-Limburg. Dat doen zij aan de hand van monitors, zoals de Gezondheidsmonitor Jeugd. Dit levert ons essentiële informatie op, waarmee ze ons en onze partners van inzichten en advies kunnen voorzien. Elke vier jaar wordt informatie verzameld, op basis waarvan de Rijksoverheid landelijk, en gemeenten regionaal en lokaal beleid, ontwikkelen. Op 28 mei zijn de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 gepresenteerd.

Gezondheidsmonitor Jeugd 2023
De Gezondheidsmonitor Jeugd (GMJ 2023) is een onderzoek naar gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren uit klas 2 en 4 in het voortgezet onderwijs in Nederland. De GGD'en gebruiken grotendeels dezelfde (basis)vragenlijst, die op vrijwillige basis wordt ingevuld. Hierdoor is het mogelijk om de cijfers van de Zuid-Limburgse jeugd te vergelijken met de jeugd in de rest van Nederland. Ook trends worden zichtbaar en geven een beeld van het verloop van bepaalde gedragingen. De uitkomsten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 dienen als input voor onderzoek en beleid op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Op deze manier willen GGD GHOR Nederland, GGD'en en RIVM een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van beleid om de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van jongeren te bevorderen. In 2021 is er een extra meting geweest in het kader van coronacrisis.

Ook in Zuid-Limburg zijn alle scholen in het reguliere voortgezet onderwijs benaderd om aan de GMJ 2023 deel te nemen. In Zuid-Limburg hebben bijna 6.000 jongeren aan het onderzoek deelgenomen.
In de GMJ 2023 zijn vragen gesteld over o.a. de volgende onderwerpen:
- Achtergrondkenmerken
- Gezondheid en geluk
- Leefstijl
- Mediawijsheid

Raadsinformatiebrief

- Vrije tijd
Waar voorheen gegevens gevraagd werden over ziekte en gezondheid, wordt het belang van aandacht voor andere onderwerpen zoals mentale gezondheid en vrije tijd steeds meer onderkend. Hierdoor wordt een breder beeld verkregen van hoe het met de jongeren gaat. Dit is in lijn met de insteek van positieve gezondheid.
Met de resultaten van dit onderzoek wordt regionaal en lokaal gezondheidsbeleid ontwikkeld. In Zuid-Limburg zijn dit belangrijke inzichten die gebruikt worden om de achterstand in gezondheid te verminderen en de gezondheid, welzijn en leefstijl van de jeugd te bevorderen (Trendbreuk).

Gezondheid van jongeren in Zuid-Limburg blijft kwetsbaar op alle fronten
Jongeren tussen de 13 en 16 jaar in Zuid-Limburg zijn minder positief over hun gezondheid, en dat komt overeen met het beeld dat we ook landelijk zien. De daling is sinds een aantal jaren zichtbaar. De mentale gezondheid is na corona niet hersteld. Ook zien we een toename van ongezond gedrag, waarbij vooral vapen opvalt en problematisch gebruik van sociale media. De ervaren gezondheid van jongeren neemt af.

In 2015 gaf nog 89% van de leerlingen uit de tweede en vierde klas van het voortgezet onderwijs aan hun gezondheid als (zeer) goed te ervaren. Bij de laatste meting van 2023 is dit gedaald naar 79%. Dit is een beeld dat we overigens bij alle leeftijdsgroepen/in alle levensfasen merken. Ook de mentale gezondheid van jongeren in Zuid-Limburg is, vergeleken met de voorgaande jaren, achteruitgegaan. Jongeren voelen zich minder gelukkig en ervaren meer stress dan voor de coronapandemie. Als belangrijkste oorzaak van stress wordt school of huiswerk (38%)genoemd, ook ervaren jongeren stress door alles wat ze moeten doen (35%). We zien daarnaast dat jongeren aangeven meer te worden gepest via school of internet (laatste drie maanden), van 11% in 2019 naar 19% in 2023. Het lijkt dat de maatregelen die tijdens corona golden en het welbevinden van jongeren raakten, na corona niet tot herstel hebben geleid.

Gezondheid en geluk

- Jongeren zijn minder positief over hun eigen gezondheid. Die daling is al een aantal jaren te zien
- Jongeren voelen zich minder gelukkig dan 2019

We zien een alarmerende stijging van het vapen (e-sigaret) onder jongeren. Landelijk is dit verviervoudigd, in Zuid-Limburg is dit toegenomen van 3% naar 11% jongeren die wekelijks vapet. Tezamen met het percentage jongeren dat rookt zien we dat het rookgedrag van jongeren sterk is gestegen van 7% (2019) naar 13% (2023). Het alcoholgebruik in Zuid-Limburg is hoger dan landelijk. Hoewel het percentage jongeren in Zuid-Limburg stabiel is gebleven (32%), is dit percentage echter landelijk gedaald (27%). Tot slot zien we dat het problematisch gebruik van sociale media toeneemt. 17% van de jongeren loopt risico op problematisch gebruik van sociale media, in 2021 was dit nog 8%. Dit leidt tot slaaptekort of het afraffelen van het huiswerk.

Gezamenlijke aanpak blijft noodzakelijk
Uiteraard maken wij ons op basis van deze data zorgen over de gezondheid van onze jongeren. De aanpak van gezondheidsachterstanden is geen eenvoudige klus. Dat wisten we in deze regio al langer. Dat is ook de reden dat in Zuid-Limburg al sinds een paar jaar veel partijen samenwerken in de Trendbreukaanpak aan een gezonde generatie. Deze cijfers bevestigen nogmaals dat deze aanpak meer dan ooit nodig is.
Binnen Trendbreuk worden langjarige programma's geïmplementeerd en uitgevoerd in alle Zuid-Limburgse gemeenten, zoals Kansrijke Start, Gezonde Kinderopvang en Gezonde School, Rookvrije Generatie, JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst). De doorgaande lijn in alle levensfasen van de jeugd is een belangrijk element in de Trendbreukaanpak en is gericht op het terugdringen van gezondheidsverschillen en het creëren van gelijke kansen. De gezonde generatie is één van de speerpunten van de GGD.

In het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord is er aandacht voor de gezonde generatie via de regionale uitvoeringsplannen: respectievelijk de regionale thema's gezonde generatie en gezonde samenleving. GGD, gemeenten en organisaties in het sociale- en zorgdomein spannen zich in om de gezondheid van de jeugd te bevorderen. Steeds vaker gaat dit ook over mentaal welbevinden en welzijn. Dat zal onverminderd voortgezet worden. Het verminderen van achterstand in gezondheid vergt immers een lange adem.

De Trendbreukaanpak die gestart is bij de eerste 1000 levensdagen van een kind, willen we versterkt doorzetten naar andere levensfasen. En ook uitbreiden naar een omgeving waarin de jeugd gezond kan opgroeien. We verwachten resultaten op de langere termijn te zien. Daarvoor blijft een gezamenlijke verantwoordelijkheid en de ingezette gezamenlijke aanpak noodzakelijk.

Hoogachtend,

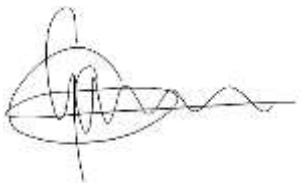

Alain Garnier,
Wethouder Sociale zaken, Gezondheid, Arbeidsmarktbeleid en Vastgoed